

KẾ HOẠCH BÀI DẠY
Bài 15: PHONG TRÀO CÁCH MẠNG VIỆT NAM SAU CHIẾN TRANH
THẾ GIỚI THỨ NHẤT (1919 - 1925)

Tuần 16.

Tiết PPCT: 16.

Ngày soạn: 17/12/2023.

I. MỤC TIÊU

1/ Về kiến thức:

Giúp HS nắm được những kiến thức cơ bản sau:

- Nguyên nhân, mục đích, đặc điểm và nội dung của chương trình khai thác thuộc địa lần thứ 2 của thực dân Pháp.
- Những thủ đoạn thâm độc về chính trị, văn hoá, giáo dục của thực dân Pháp nhằm phục vụ cho công cuộc khai thác.
- Tình hình phân hoá xã hội Việt Nam sau chương trình khai thác thuộc địa lần thứ 2 của Pháp và thái độ chính trị, khả năng cách mạng của các giai cấp.

2/ Về kĩ năng: Rèn luyện cho HS kĩ năng quan sát lược đồ, phân tích, đánh giá 1 sự kiện lịch sử.

3/ Về thái độ:

Giáo dục cho HS lòng căm thù đối với những chính sách bóc lột thâm độc, xảo quyệt của thực dân Pháp và sự đồng cảm với những vất vả, cơ cực của người lao động dưới chế độ thực dân phong kiến.

4/ Định hướng năng lực hình thành:

- Năng lực chung: năng lực tự học; năng lực giải quyết vấn đề; năng lực sáng tạo; năng lực giao tiếp; năng lực hợp tác; ...
- Năng lực chuyên biệt: Tái hiện và trình bày; so sánh, phân tích, khái quát hóa; nhận xét, đánh giá, rút ra bài học lịch sử, ...

* Lòng ghép tư tưởng HCM.

* *Đối với HS khuyết tật trí tuệ:*

1/ Về kiến thức:

- Biết được nguyên nhân, mục đích, đặc điểm và nội dung của chương trình khai thác thuộc địa lần thứ 2 của thực dân Pháp.
- Biết được một số thủ đoạn thâm độc về chính trị, văn hoá, giáo dục của thực dân Pháp nhằm phục vụ cho công cuộc khai thác.
- Biết được tình hình phân hoá xã hội Việt Nam sau chương trình khai thác thuộc địa lần thứ 2 của Pháp và thái độ chính trị, khả năng cách mạng của các giai cấp.

2/ Về kĩ năng: Rèn luyện cho HS kĩ năng quan sát lược đồ, nhận xét 1 sự kiện lịch sử.

3/ Về thái độ: Giáo dục cho HS lòng căm thù đối với những chính sách bóc lột thâm độc, xảo quyệt của thực dân Pháp và sự đồng cảm với những vất vả, cơ cực của người lao động dưới chế độ thực dân phong kiến.

4/ Định hướng năng lực hình thành:

- Năng lực chung: năng lực tự học; năng lực giải quyết vấn đề; năng lực sáng tạo; năng lực giao tiếp; năng lực hợp tác; ...

- Năng lực chuyên biệt: Tái hiện và trình bày; nhận xét và rút ra bài học lịch sử,...

* Lồng ghép tư tưởng HCM.

II. CHUẨN BỊ CỦA GV VÀ HS

1. GV:

- Giáo án word

- Phóng to lược đồ “nguồn lợi của tư bản Pháp ở Việt Nam trong cuộc khai thác lần thứ 2”.

- Sưu tầm một số tranh ảnh, tài liệu về chính sách cai trị của thực dân Pháp và cuộc sống của nhân dân lao động, nhất là công nhân và nông dân trong thời kì 1919 - 1930

2. HS:

- Đọc, chuẩn bị trước bài; tư liệu tranh ảnh liên quan đến bài học.

- SGK, các bài tập

- Tìm hiểu thông tin về phong trào dân tộc, dân chủ trong những năm 1925-1930.

III. PHƯƠNG PHÁP VÀ KỸ THUẬT DẠY HỌC

1. Phương pháp: Đàm thoại, nêu vấn đề, thuyết trình, trực quan, thảo luận nhóm.

2. Kỹ thuật: Kỹ thuật thông tin phản hồi trong quá trình dạy học; Kỹ thuật đặt câu hỏi; kỹ thuật chia nhóm; kỹ thuật động não; kỹ thuật trình bày...

IV. HOẠT ĐỘNG DẠY VÀ HỌC

1. Hoạt động khởi động: (cặp đôi) 5’

* **Mục tiêu:** Tạo sự hứng thú, gây sự tò mò giúp HS khám phá kiến thức mới.

* **Phương pháp:** Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại.

* **Cách tiến hành:**

- GV nêu yêu cầu

Hỏi: Em hãy tìm hiểu thông tin, quan sát ảnh và nêu những hiểu biết mình ?

Phan Bội Châu (1867-1940) ông là nhà cách mạng lỗi lạc của Việt Nam cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX ông thành lập Việt Nam Quang phục hội với tôn chỉ duy nhất “đánh đuổi giặc Pháp, khôi phục Việt Nam”, thành lập nước Cộng hoà dân quốc Việt Nam. Năm 1925 ông bị thực dân Pháp bắt cóc tại Quảng Châu (Trung Quốc) và bí mật đưa về nước định thủ tiêu.

Một phong trào đấu tranh đã bùng nổ rầm rộ khắp cả nước, đòi thả Phan Bội Châu. Cuối cùng thực dân Pháp buộc phải tha bổng ông, nhưng trì an ở Huế.

Đám tang Phan Châu Trinh tại Sài Gòn – Chợ Lớn (1926)

- Hs nghe câu hỏi, suy nghĩ, trao đổi với nhau để đưa ra câu trả lời.
- Các cặp đôi khác nhận xét.
- Gv nhận xét và dẫn dắt vào bài mới

Để biết được phong trào cách mạng VN sau chiến tranh thế giới thứ nhất ntn ? Các giai tầng ở VN đã tham gia vào phong trào cách mạng ra sao ? Tiết học hôm nay...

2/. Hoạt động hình thành kiến thức: (30')

HOẠT ĐỘNG CỦA GV VÀ HS	NỘI DUNG CƠ BẢN
<p>Hoạt động 1: (Cá nhân): 5'</p> <p>* Mục tiêu: Biết được những ảnh hưởng, tác động của tình hình thế giới sau chiến tranh thế giới thứ nhất đến cách mạng Việt Nam.</p> <p>* Đối với HS khuyết tật trí tuệ:</p> <p>* Mục tiêu: Biết được một số ảnh hưởng, tác động của tình hình thế giới sau chiến tranh thế giới thứ nhất đến cách mạng Việt Nam.</p> <p>* Phương pháp: Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại.</p> <p>* Cách tiến hành:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giáo viên giao nhiệm vụ cho học sinh bằng cách nêu câu hỏi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sau chiến tranh thế giới thứ nhất, thế giới có những sự kiện gì xảy ra? 2. Những sự kiện ấy đã ảnh hưởng đến cách mạng VN ntn ? <ul style="list-style-type: none"> - HS dựa vào kênh chữ sgk tìm câu trả lời - Đại diện HS trả lời. HS khác nhận xét và bổ sung. - GV nhận xét, chốt KT ghi bảng. <p>* Dự kiến:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. - 1917, cách mạng Tháng Mười Nga thắng lợi. - 3/1919, Quốc tế thứ ba được thành lập. - 1920, ĐCS Pháp ra đời. - 1921, ĐCS Trung Quốc ra đời. 2. - CM tháng Mười 1917 → Phong trào giải phóng dân tộc gắn liền với phong trào công nhân. - Quốc tế III ra đời (3-1919) → Thúc đẩy CMTG phát triển - Đảng cộng sản Pháp 1920, Trung quốc 1921 : → Thuận lợi cho việc truyền bá CN Mác –Lênin. <p>=> Những sự kiện trên đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc truyền bá chủ nghĩa Mac-Lê Nin vào VN.</p> <p>GV: Kể chuyện: Vào năm 1920, Nguyễn Ái Quốc đang ở Pháp → Khi đọc quyển đề cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa do Lê Nin soạn thảo → Người đã hô to: Đây chính là con đường cứu nước của cách mạng VN.</p>	<p>I/ Ảnh hưởng của CM Tháng Mười Nga và phong trào CM thế giới:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1917, cách mạng Tháng Mười Nga thắng lợi. - 3/1919, Quốc tế thứ ba được thành lập. - 1920, ĐCS Pháp ra đời. - 1921, ĐCS Trung Quốc ra đời. <p>=> Những sự kiện trên đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc truyền bá chủ nghĩa Mác Lê - nin vào VN.</p>

→ Người tham gia vào nhiều hoạt động và tìm mọi cách truyền bá chủ nghĩa Mác-Lê Nin vào VN.

* GV giảng và chuyển ý: tình hình thế giới sau chiến tranh đã ảnh hưởng thuận lợi đến CMVN. CMVN chuyển sang thời kì mới. Qua mục II.

Hoạt động 2: (Cặp đôi) 13'

* **Mục tiêu:** Trình bày được những nét chính về các cuộc đấu tranh trong phong trào dân chủ công khai trong những năm 1919-1925.

* **Đối với HS Khuyết tật trí tuệ:**

* **Mục tiêu:** Nêu được một số nét chính về các cuộc đấu tranh trong phong trào dân chủ công khai trong những năm 1919-1925.

* **Phương pháp:** Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại, thảo luận nhóm.

* **Cách tiến hành:**

GV: Sau chiến tranh thế giới thứ nhất, phong trào dân tộc, dân chủ ở nước ta phát triển mạnh mẽ, thu hút nhiều tầng lớp nhân dân tham gia với nhiều hình thức phong phú và sôi nổi, trước hết là ở các thành thị.

- GV đặt câu hỏi và giao nhiệm vụ

1. Em hãy cho biết giai cấp TS dân tộc và TTS trí thức đã có những hình thức đấu tranh nào?

2. Vì sao giai cấp TS lại đấu tranh?

3. Mục tiêu đấu tranh của Giai cấp TS dân tộc là gì?

4. Mục tiêu đấu tranh của TTS là gì?

5. Cuộc đấu tranh của TS dân tộc và TTS mang tính chất gì?

6. Mặt tích cực và mặt hạn chế trong đấu tranh của giai cấp TS dân Tộc và của giai cấp TTS?

- HS trao đổi theo cặp đôi tìm câu trả lời

- Đại diện HS trả lời. HS khác nhận xét và bổ sung.

- GV nhận xét, chốt KT ghi bảng.

* **Dự kiến:**

1. - TS dân tộc phát động phong trào chấn hưng nội hóa, bài trừ ngoại hóa (1919), chống độc quyền cảng Sài Gòn và chống độc quyền xuất cảng lúa gạo

II/ Phong trào dân tộc dân chủ công khai (1919-1925)

- TS dân tộc phát động phong trào chấn hưng nội hóa, bài trừ ngoại hóa (1919), chống độc quyền cảng Sài Gòn và chống độc quyền xuất cảng lúa gạo ở Nam Kỳ (1923).

- Các tầng lớp TTS được tập hợp trong các tổ chức chính trị như Việt Nam Nghĩa đoàn, Hội Phục Việt, Đảng Thanh niên... với nhiều hình thức đấu tranh như: Xuất bản những báo tiến bộ, tổ chức ám sát những tên trùm thực dân, phong trào đòi thả Phan Bội Châu, đám tang Phan Châu Trinh.

ở Nam Kỳ (1923).

- Các tầng lớp TTS được tập hợp trong các tổ chức chính trị như Việt Nam Nghĩa đoàn, Hội Phục Việt, Đảng Thanh niên... với nhiều hình thức đấu tranh như: Xuất bản những báo tiến bộ, tổ chức ám sát những tên trùm thực dân (tiếng bom Sa Diện), phong trào đòi thả Phan Bội Châu, đám tang Phan Châu Trinh.

2. Giai cấp TS dân tộc nhân đã làm ăn thuận lợi sau chiến tranh muốn vươn lên giành vị trí khá hơn trong nền kinh tế Việt nam, nhưng với chính sách thuế của Pháp (Pháp đánh thuế nặng hàng hóa của người VN), Pháp còn muốn độc quyền thị trường VN → Điều đó đã đụng đến quyền lợi của giai cấp TS dân tộc nên họ đấu tranh.

3. Đòi tự do dân chủ và đòi quyền lợi về kinh tế.

4. Chống cường quyền, áp bức, đòi các quyền tự do, dân chủ.

5. Yêu nước, dân chủ

6. **Tích cực:**

- **TS dân tộc:** Mang tính dân chủ, yêu nước, tranh thủ sự ủng hộ của quần chúng gây áp lực với thực dân Pháp, chống sự cạch tranh, chèn ép của TS nước ngoài.

- **TTS:** Thức tỉnh lòng yêu nước, truyền bá tư tưởng tự do, dân chủ, tư tưởng cách mạng mới.

Hạn chế:

- **TS dân tộc:** Sẵn sàng thỏa hiệp với TDP khi được chúng cho một số quyền lợi.

- **TTS:** chưa thành lập chính đảng, đấu tranh mang tính xúc nổi, ấu trĩ.

GV: Kể chuyện về Phạm Hồng Thái mưu sát tên toàn quyền Méc- Lan vào năm 1923 ở Sa Diện (Quảng Châu- TQ)

→ Kể chuyện về vụ đấu tranh đòi thả Phan Bội Châu, cuộc đấu tranh ở Ba Sơn (SG) do Tôn Đức Thắng lãnh đạo → Cho HS xem ảnh Tôn Đức Thắng.

GV: Đọc cho HS nghe đoạn tư liệu đầu trang 60

sgk. → HS thấy rõ tính chất thỏa hiệp của GCTS.

GV rút ra kết luận:

+ TS dân tộc tuy thể hiện lòng yêu nước nhưng mang tính chất cải lương, dễ thỏa hiệp và ngày càng xa rời quần chúng vì họ yếu về thể lực kinh tế và bạc nhược về chính trị.

+ Tiếng nói và hoạt động của TTS mạnh mẽ hơn nhiều, chứa đựng nhiều yếu tố tiến bộ, được quần chúng ủng hộ, song cũng không thể đưa cuộc đấu tranh đến thắng lợi, do thiếu đường lối chính trị đúng đắn.

=> Phong trào dân tộc dân chủ (1919-1925) phát triển sôi nổi, nhưng cũng nhanh chóng bị thực dân Pháp đàn áp.

Hoạt động 3: (Cá nhân, nhóm) 12'

* **Mục tiêu:** Trình bày được phong trào đấu tranh của công nhân trong những năm 1919-1925, qua đó thấy được sự phát triển của phong trào.

* **Đối với HS khuyết tật trí tuệ:**

* **Mục tiêu:** Nêu được phong trào đấu tranh của công nhân trong những năm 1919-1925, qua đó thấy được sự phát triển của phong trào.

* **Phương pháp:** Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại, thảo luận nhóm.

* **Cách tiến hành:**

* **Phương thức:**

- GV đặt câu hỏi và giao nhiệm vụ

1. Phong trào công nhân nước ta trong những năm 1919 - 1925 đã phát triển trong bối cảnh nào?

2. Nêu các phong trào đấu tranh tiêu biểu của công nhân (1919-1925).

(GV: Các em có thể lập niên biểu các phong trào công nhân)

- HS làm việc theo yêu cầu của GV và báo cáo SP.

- Đại diện HS trả lời. HS khác nhận xét và bổ sung.

- GV nhận xét, chốt KT ghi bảng.

GV: giới thiệu với HS chân dung cụ Tôn Đức Thắng và một số nét khái quát về cụ.

GV: Liên hệ và tích hợp tư tưởng Hồ Chí Minh.

III/ Phong trào công nhân

- Năm 1920, công nhân Sài Gòn – Chợ lớn đã thành lập tổ chức Công hội (bí mật).

- Năm 1922, công nhân viên chức các Sở Công thương ở Bắc Kỳ đấu tranh đòi nghỉ chủ nhật có trả lương.

- Năm 1924, diễn ra nhiều cuộc bãi công của công nhân ở Nam Định, Hà Nội, Hải Dương.

- 8/1925, công nhân Ba Son bãi công nhằm ngăn cản tàu chiến pháp chở binh lính sang đàn áp cách mạng Trung Quốc.

Dự kiến:

1.***Thế giới:** Ảnh hưởng các cuộc đấu tranh của công nhân và thủy thủ Pháp, cuộc đấu tranh của công nhân và thủy thủ Trung Quốc tại các cảng lớn như: Hương Cảng, Áo Môn, Thượng Hải (1921) dội về đã góp phần cổ vũ, động viên công nhân Việt Nam đấu tranh.

* **Trong nước:** Phong trào tuy còn tự phát nhưng ý thức giai cấp cao hơn, tạo điều kiện cho các tổ chức và phong trào chính trị sau này.

- Năm 1920, tổ chức công hội bí mật ở Sài Gòn ra đời do Tôn Đức Thắng đứng đầu lãnh đạo phong trào đấu tranh.

Cho HS thảo luận nhóm:

- GV đặt câu hỏi và chia lớp thành 6 nhóm và giao nhiệm vụ

1. *Vì sao cuộc bãi công của công nhân Ba Son ở cảng Sài Gòn được coi là cuộc đấu tranh quan trọng?*

2. *Em có nhận xét gì về phong trào công nhân trong giai đoạn này?*

- Các nhóm tiến hành thảo luận.

- Đại diện các nhóm trình bày

- GV nhận xét, chốt KT.

*** Dự kiến**

1. Vì các cuộc đấu tranh của công nhân trước đó chủ yếu vì mục đích kinh tế, thiếu tổ chức lãnh đạo, mang tính tự phát thì cuộc bãi công Ba Son là cuộc đấu tranh đầu tiên có tổ chức, lãnh đạo thể hiện tinh thần quốc tế vô sản, đấu tranh không chỉ mục đích kinh tế mà còn vì mục tiêu chính trị, mang tính tự giác. Họ đã tỏ rõ sức mạnh giai cấp và tinh thần quốc tế vô sản.

2. Cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân trong giai đoạn này còn lẻ tẻ, mang tính tự phát nhưng ý thức giai cấp, chính trị ngày càng phát triển, bước đầu có tính tự giác và có ý thức quốc tế.

GV: Như vậy, sau Chiến tranh thế giới lần thứ nhất, phong trào cách mạng Việt Nam phát triển sôi nổi,

*** Đặc điểm:**

CN đấu tranh lẻ tẻ, mang tính tự phát nhưng ý thức giai cấp, chính trị ngày càng phát triển và bước đầu có tính tự giác và có ý thức quốc tế.

phong phú với nhiều loại hình mới: phong trào đấu tranh của giai cấp tư sản, tiểu tư sản và công nhân, họ đều muốn đấu tranh đòi quyền tự do, dân chủ và đòi quyền lợi cho giai cấp mình.	
---	--

3. Hoạt động luyện tập: (Cá nhân) 5'

* **Mục tiêu:** Giúp HS củng cố và khắc sâu kiến thức đã học.

* **Phương pháp:** Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại.

* **Cách tiến hành:**

- GV đặt câu hỏi và giao nhiệm vụ

1. *Nhắc lại các phong trào công nhân trong những năm 1919 - 1925.*

2. *Căn cứ vào đâu để khẳng định phong trào công nhân nước ta phát triển lên một bước cao hơn sau Chiến tranh thế giới thứ nhất ?*

3. *Cuộc bãi công Ba Son (8/1925) có điểm gì mới trong phong trào công nhân nước ta sau Chiến tranh thế giới thứ nhất?*

- HS dựa vào KT đã học để tìm câu trả lời.

- Đại diện HS trả lời. HS khác nhận xét và bổ sung.

- GV nhận xét.

* **Dự kiến:**

2. Qua các cuộc đấu tranh cụ thể nổ ra từ Bắc chí Nam và mục đích đấu tranh, cho thấy ý thức giai cấp của phong trào công nhân đang phát triển nhanh chóng → Điều đó chứng tỏ bước phát triển cao hơn của phong trào công nhân sau Chiến tranh thế giới thứ nhất.

3. Công nhân đấu tranh không chỉ vì quyền lợi của mình mà còn thể hiện tình đoàn kết với công nhân và nhân dân lao động TQ. Nó chứng tỏ giai cấp công nhân nước ta từ đây bước đầu đi vào đấu tranh tự giác.

4. Hoạt động vận dụng, tìm tòi, sáng tạo: (Cả lớp) 4'

* **Mục tiêu:** Giúp HS vận dụng kiến thức giải quyết bài tập, mở rộng kiến thức, liên hệ bản thân về các vấn đề của thực tiễn liên quan đến bài học.

* **Phương pháp:** Nêu vấn đề, giải quyết vấn đề, đàm thoại, thảo luận nhóm.

* **Cách tiến hành:**

GV nêu câu hỏi:

Hỏi:

1. *Từ những điểm hạn chế của phong trào cách mạng trong giai đoạn này chúng ta có thể rút ra bài học gì cho phong trào cách mạng Việt Nam trong giai đoạn sau ?*

2. *Tìm hiểu tranh ảnh về các phong trào CM Việt Nam sau Chiến tranh Thế giới thứ nhất và trình bày về một phong trào đấu tranh cụ thể.*

- HS trao đổi cặp đôi tìm câu trả lời.

- HS có thể trả lời tại lớp, hoặc về nhà suy nghĩ và trả lời ở tiết học sau.

- GV dựa trên kết quả của HS nhận xét.

5. Hướng dẫn HS tự học: 1'

- Học bài vở kết hợp nội dung ở sgk → Trả lời cho được hệ thống câu hỏi ở sgk.
- Ôn lại những bài đã học từ đầu năm đến giờ để tiết sau kiểm tra học kì.

Cụ thể:

- Liên Xô và các nước Đông Âu từ năm 1945 đến những năm 90 của thế kỉ XX.
- Các nước Á, Phi, Mĩ-la-tinh, Mĩ, Nhật Bản, Tây Âu từ 1945 đến nay.
- Quan hệ quốc tế từ năm 1945 đến nay.
- Cuộc cách mạng khoa học kĩ thuật từ năm 1945 đến nay.
- Việt Nam từ năm 1919-1925.